NORAKSTS
Lieta Nr.A42750809
A03162 – 10/43

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 5.augustā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis G.Ploriņš,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Konstruktionsgruppe Bauen Latvija" pieteikuma par Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2009.gada 16.marta lēmuma Nr.1-5/64 atcelšanu un administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2009.gada 15.aprīlī saņemts sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk arī SIA) „Konstruktionsgruppe Bauen Latvija" (turpmāk arī pieteicējs) pieteikums par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (turpmāk arī Uzņēmumu reģistrs vai atbildētājs) galvenā valsts notāra 2009.gada 16.marta lēmuma Nr.1-5/64 (turpmāk arī Lēmums) atcelšanu un administratīvā akta izdošanu.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2009.gada 21.aprīļa lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta.

[2] No lietas materiāliem konstatējams turpmāk norādītais.

[2.1] 2009.gada 28.janvārī Uzņēmumu reģistrā saņemts SIA „Konstruktionsgruppe Bauen Latvija" pieteikums un tam pievienotie dokumenti par komercsabiedrības izmaiņām.

Uzņēmumu reģistra valsts notāre 2009.gada 2.februārī pieņēma lēmumu Nr.10-16/14122 (turpmāk arī Sākotnējais lēmums), ar kuru nolēma atlikt komercsabiedrības iesniegto dokumentu reģistrāciju komercreģistrā, kā arī noteikt termiņu trūkumu novēršanai – 2009.gada 3.aprīlis.

[2.2] Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja Uzņēmumu reģistra galvenajam valsts notāram.

Uzņēmumu reģistra galvenais valsts notārs 2009.gada 16.martā pieņēma Lēmums, ar kuru nolēma Sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu, un pagarināt termiņu trūkumu novēršanai līdz 2009.gada 27.aprīlim.

[3] Uzskatot atbildētāja Lēmumu par nepamatotu, pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Savā pieteikumā pieteicējs nepiekrīt Lēmumam un norāda turpmāk minētos argumentus.

[3.1] Uzņēmumu reģistrs savā Lēmumā nav pareizi piemērojis tiesību normas un ievērojis ārējo normatīvo aktu juridiskā spēka hierarhiju.

Sākotnējais lēmums, ar kuru atlikta pieteicēja juridiskās adreses izmaiņu reģistrēšana uz adresi */adrese/*, ir pamatots ar to, ka Uzņēmumu reģistrs saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 27.augusta noteikumu Nr.384 „Adresācijas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.384) 26.punktu reģistros izmanto adrešu reģistrā norādīto adresi, bet adrese „*/adrese/*" nav atrodama adrešu reģistrā. Atbildētājs Lēmumā norāda, ka pieteicējs nav ievērojis likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14.panta pirmajā daļā minētās prasības attiecībā uz iesniedzamajiem dokumentiem adreses izmaiņu reģistrēšanai. Taču pieteicējs nav Noteikumu Nr.384 subjekts, kam noteikumos būtu uzlikts pienākums vai piešķirtas tiesības sniegt ziņas adrešu reģistram. Pieteicējs ir iesniedzis Uzņēmumu reģistram visus normatīvajos aktos norādītos dokumentus juridiskās adreses izmaiņu reģistrēšanai. Arī nekustamais īpašums, kurā pieteicējs vēlas reģistrēt savu juridisko adresi, ir ierakstīts zemesgrāmatā likumā „Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās" noteiktajā kārtībā. Līdz ar to minētā nekustamā īpašuma adrese saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 1.pantu ir publiski ticama. Pie tam, lai arī minētā adrese nav adrešu reģistrā, tas nav bijis par iemeslu, lai Uzņēmumu reģistrs to norādītu savā 2009.gada 23.janvāra izziņā Nr.7-3-11668 pieteicējam. Tādējādi minētajā lēmumā ir pārkāpts Administratīvā procesa likuma (turpmāk arī APL) 10.pantā norādītais tiesiskās paļāvības princips.

[3.2] Lēmuma pieņemšanā nav ievērots APL 59.pants – ja iestādei nepieciešamā informācija ir nevis administratīvā procesa dalībnieku, bet gan citas institūcijas rīcībā, iestāde to iegūst pati, nevis pieprasa no administratīvā procesa dalībniekiem.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2009.gada 25.maijā saņemts atbildētāja rakstveida paskaidrojums *(lietas 15. – 16.lapa)*. Savā rakstveida paskaidrojumā tiesai atbildētājs paskaidro, ka pieteicēja pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt.

Atbildētājs norāda, ka Lēmumā ir sniegti paskaidrojumi uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

[5] Pieteicējs ir piekritis administratīvās lietas izskatīšanai rakstveida procesā *(lietas 39.lapa)*. Līdz ar to atbilstoši Administratīvā procesa likuma 114.pantam lieta izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku lietā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem, secina, ka pieteikums *ir noraidāms*.

[7] Izskatāmā lieta ierosināta par Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2009.gada 16.marta lēmuma Nr.1-5/64 atcelšanu un administratīvā akta izdošanu.

Administratīvo tiesu praksē ir nostiprinājusies atziņa, ka nelabvēlīgs administratīvs akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt prasījumu, kas pieteicējam ir Lēmums, vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas

izskatīšanas rezultāts, tas ir priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, kas pieteicēja gadījumā ir pieteicēja juridiskās adreses */adrese/*, reģistrēšana komercreģistrā, bet šī nelabvēlīgā administratīvā akta, ar kuru minētās adreses reģistrācija ir atlikta, atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 4.janvāra spriedumu lietā SKA-14/2007 17.punktu).*

Tādējādi nav dalāms prasījums par nelabvēlīga administratīvā akta atcelšanu un attiecīga labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Tie kopumā veido vienu vienotu prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, un pieteicēja pieteikums būtu precizējams kā prasījums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru nolemtu komercreģistrā reģistrēt pieteicēja juridisko adresi – */adrese/*.

[8] Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies. Ja tiesa norāda uz kādu obligātu apstākli, kuram būtu jābūt, bet kurš konkrētajā gadījumā nav iestājies, tiesa var noraidīt prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, arī neanalizējot, vai ir iestājušies pārējie tiesību normā minētie apstākļi. Turklāt šādā gadījumā tiesa nav saistīta tikai ar administratīvā akta pamatojumā norādītajiem argumentiem. Izskatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai neatkarīgi no iestādes lēmumā (atteikumā) ietvertā pamatojuma ir objektīvi jāizvērtē, vai pieteicējam ir tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu. Konstatējot, ka kāds labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikums nav iestājis, tiesai nav pamata apmierināt prasījumu *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā SKA-118/2007 10.punktu).*

Ievērojot iepriekš minēto, tiesai konkrētajā gadījumā ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīva akta, ar kuru nolemtu komercreģistrā reģistrēt pieteicēja juridisko adresi – */adrese/*, izdošanai.

[9] Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" $4.^4$ panta „Ierakstu izdarīšanas tiesiskais pamats" pirmā daļa cita starp noteic, ka Uzņēmumu reģistra amatpersona izdara ierakstus Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros, pamatojoties uz ieinteresētās personas pieteikumu, tiesas nolēmumu vai valsts pārvaldes iestādes lēmumu. Savukārt Komerclikuma 10.panta „Ieraksta izdarīšana komercreģistrā" pirmā daļa noteic, ka ieraksts komercreģistrā tiek izdarīts uz ieinteresētās personas pieteikuma vai tiesas nolēmuma pamata.

Izskatāmajā lietā nav strīda par to, ka 2009.gada 28.janvārī Uzņēmumu reģistrā saņemts pieteicēja pieteikums par ieraksta izdarīšanu komercreģistrā,

proti, par pieteicēja juridiskās adreses maiņu *(lietas 26. – 28.lapa)* un paziņojums par pieteicēja juridisko adresi */adrese/ (lietas 29.lapa)*.

Lietā strīds ir par to, vai komercreģistrā reģistrējama tikai tāda komercsabiedrības juridiskā adrese, kas iekļauta Valsts adrešu reģistrā.

[10] Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" pirmās nodaļas pirmā daļa noteic, ka Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra darbības mērķis ir veikt šajā likumā noteikto tiesību subjektu reģistrāciju, lai nodibinātu tiesību subjektu juridisko statusu un nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto ziņu (par reģistrētajiem tiesību subjektiem un juridiskajiem faktiem) publisku ticamību, kā arī lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto ziņu pieejamību. Savukārt Komerclikuma 9.panta „Komercreģistra iestādei iesniedzamie dokumenti un to glabāšana" pirmā daļa cita starp noteic, ka komercreģistra iestādei iesniedzami dokumenti, kas pamato ieraksta izdarīšanu komercreģistrā, un citi likumā noteiktie dokumenti.

No minētajām tiesību normām secināms, ka likumdevēja mērķis ir panākt, lai komercreģistrā būtu ierakstītas pēc iespējas ticamākas ziņas, jo saskaņā ar Komerclikuma 12.panta pirmajā daļā noteikto ieraksti komercreģistrā ir spēkā attiecībā uz trešajām personām ar to izsludināšanas dienu. Tādējādi ieinteresētās personas pieteikumam jābūt pamatotam, līdz ar to uzņēmuma reģistra uzdevums ir veikt šā pieteikuma pamatotības pārbaudi. Proti, konkrētajā gadījumā pārbaudīt, vai pieteicējs paziņojumā pamatoti kā savu juridisko adresi norādījis */adrese/*.

[11] Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 17.panta otrā daļa noteic, ka administratīvajā teritorijā, tās teritoriālā iedalījuma vienībā un apdzīvotajā vietā ietilpstošās ielas, laukumus, ēkas, viensētas, apbūvei paredzētās zemes vienības un telpu grupas adrešu reģistrā reģistrē Valsts zemes dienests, pamatojoties uz pašvaldības lēmumu. Savukārt minētā panta ceturtā daļa noteic, ka adresācijas sistēmas pamatprincipus, adrešu piešķiršanas, adrešu reģistra uzturēšanas kārtību, kā arī informācijas reģistrācijas un aprites kārtību nosaka Ministru kabinets.

Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumu Nr.1269 „Adresācijas sistēmas noteikumi", 3.punkts noteic, ka adrese ir hierarhiski sakārtotu nosaukumu un numuru – adreses elementu – kopa, kas nodrošina adresācijas objekta atrašanās vietas noteikšanu valstī un ko reģistrē adrešu reģistrā. Šo noteikumu 2.9.apakšpunkts noteic, ka adresācijas objekts ir dzīvošanai, saimnieciskai, administratīvai vai publiskai darbībai paredzēta ēka vai reāli nodalīta ēkas daļa. Savukārt šo noteikumu 6.punktā ir noteikti adresācijas sistēmas pamatprincipi, cita starp, ka administratīvajā teritorijā adrese nedrīkst atkārtoties *(6.1.apakšpunkts)*, ka katram adresācijas objektam piešķir vienu adresi *(6.2.apakšpunkts)*.

No minētajām tiesību normām ir secināms, ka, lai nodrošinātu adresācijas objekta atrašanās vietas noteikšanu valstī, jebkurai adresei Latvijas Republikā, tai skaitā arī ēkas, kurā tiek veikta saimnieciskā darbība, adresei, pamatojoties uz pašvaldības lēmumu par attiecīgās adreses piešķiršanu, ir jābūt reģistrētai Valsts zemes dienesta Valsts adrešu reģistrā.

Tiesa, 2010.gada 29.jūlijā pārbaudot Valsts adrešu reģistra datus, kas publiski pieejami interneta vietnē https://www.kadastrs.lv, konstatēja, ka pieteicēja norādītā adrese */adrese/*, tajā nav iekļauta *(lietas 45. un 46.lapa)*. Līdz ar to ir secināms, ka pieteicējs nav nodrošinājis Adresācijas sistēmas noteikumu prasību izpildi, jo nav reģistrējis adresi */adrese/*, Valsts zemes dienesta Valsts adrešu reģistrā.

[12] Atbildētājs atziņu, ka pieteicējs nepamatoti paziņojis savu juridisko adresi Vangažu iela 2, Rīgā, pamatojis ar Ministru kabineta 2002.gada 27.augusta noteikumu „Adresācijas noteikumi" *(noteikumi, kas bija spēkā līdz 2009.gada 30.septembrim)* 26.punktu, kas noteica, ka dokumentos, oficiālajā informācijā un visās valsts informācijas sistēmās un reģistros izmanto adrešu reģistrā norādīto adresi.

Lēmuma pieņemšanas brīdī minētā tiesību norma bija spēkā, līdz ar to atsauce Lēmumā uz šo tiesību normu ir atzīstama par pamatotu, bet šobrīd, izskatot jautājumu par to, vai pastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīvā akta izdošanai, ar kuru nolemtu komercreģistrā reģistrēt pieteicēja juridisko adresi – */adrese/*, minētā tiesību norma ir zaudējusi savu spēku, līdz ar to nav piemērojama.

[13] 2009.gada 5.martā pieņemts likums „Grozījumi likumā „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru"", kas stājās spēkā 2009.gada 8.aprīlī. Minētā likuma 3.punktā noteikts papildināt likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" $4.^4$ pantu ar trešo daļu šādā redakcijā: „Uzņēmumu reģistram, pamatojoties uz Valsts adrešu reģistra informāciju, ir tiesības Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros, nepieņemot atsevišķu lēmumu, aktualizēt ziņas par adresēm, ja saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu mainījusies attiecīgā adrese." Minētais tiesiskais regulējums ir spēkā arī uz sprieduma sastādīšanas brīdi.

Interpretējot minēto tiesisko regulējumu kopsakarā ar iepriekš sprieduma 10.punktā minēto Uzņēmumu reģistra darbības mērķi, secināms, ka Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros, tai skaitā arī komercreģistrā, ziņas par adresēm tiek aktualizētas, pamatojoties uz Valsts adrešu reģistra informāciju, kas nodrošina pamatotu attiecīgās adreses reģistrēšanu Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros. Tātad viens no obligātajiem priekšnoteikumiem adreses (arī juridiskās adreses) reģistrēšanai komercreģistrā ir tās iekļaušana Valsts adrešu reģistrā. Līdz ar to gadījumā, ja ieinteresētās personas pieteikumā norādītā adrese nav pamatota ar Valsts adrešu reģistrā ietverto informāciju, ir atzīstams, ka pieteikums neatbilst Komerclikuma 9.panta pirmās daļas prasībām.

[14] Pieteicējs norāda, ka nekustamā īpašuma adrese saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 1.pantu ir publiski ticama, līdz ar to, lai arī pieteicēja norādītā adrese nav ietverta Valsts adrešu reģistrā, tā jāreģistrē komercreģistrā.

Tiesa norāda, ka Zemesgrāmatu likums regulē jautājumus, kas saistīti ar nekustamo īpašumu ierakstīšanu zemesgrāmatās un ar tiem saistīto tiesību nostiprināšanu, nevis nekustamo īpašumu adresācijas jautājumus. Speciālās tiesību normas, kas regulē adresācijas sistēmu, ir noteiktas Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 17.pantā, kā arī Ministru kabineta

2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1269, kas izdoti, pamatojoties uz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 17.panta ceturtajā daļā noteikto deleģējumu. Un kā jau tiesa to norādīja sprieduma 11.punktā, no minētajām adresācijas sistēmu regulējošajām tiesību normām, ir secināms, ka jebkurai adresei Latvijas Republikā, tai skaitā arī ēkas, kurā tiek veikta saimnieciskā darbība, adresei, ir jābūt reģistrētai Valsts zemes dienesta Valsts adrešu reģistrā. Tiesas ieskatā minētā prasība ir ļoti saprotama un loģiska, jo tādā veidā tiek apkopota informāciju par aktuālajām nekustamo īpašumu adresēm, kas Uzņēmuma reģistra gadījumā ir ļoti svarīgi, jo tā vestajos reģistros reģistrējama tieši aktuālā nekustamā īpašuma adrese, nevis iespējami vēsturiskā, kas pēc attiecīgā nekustamā īpašuma nostiprināšanas zemesgrāmatā varētu būt mainījusies, piemēram, mainot ielas nosaukumu un tml.

Līdz ar to pieteicēja minētais arguments ir atzīstams par nepamatotu un noraidāms.

[15] Atbilstoši administratīvo tiesu judikatūrai, kas veidojusies, ievērojot arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, tiesai ir pienākums argumentēt spriedumus, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa. Tikai tad, ja tiesa nav analizējusi kādu būtisku vai izšķirošu argumentu, ir konstatējams pārkāpums. Tas, cik daudz spriedums ir jāargumentē, atkarīgs no lietas apstākļiem *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 12.septembra sprieduma lietā SKA-280/2006 8.punktu)*.

Ievērojot minēto, tiesa atsevišķi izvērtēja tikai tos argumentus, kuri tiesas ieskatā ir nozīmīgi no tiesību viedokļa un kas var ietekmēt tiesas spriedumu pēc būtības.

[16] Ņemot vērā visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā nepastāv viens no obligātajiem priekšnoteikumiem pieteicējam labvēlīga administratīvā akta, ar kuru nolemtu komercreģistrā reģistrēt pieteicēja juridisko adresi – */adrese/*, izdošanai, proti, minētā adrese nav iekļauta Valsts adrešu reģistrā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Konstruktionsgruppe Bauen Latvija" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru nolemtu komercreģistrā reģistrēt tās juridisko adresi – */adrese/*, izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2010.gada 5.augustā.

Tiesnesis *(paraksts)* G.Ploriņš

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis_____G.Ploriņš
Rīgā, 2010.gada 5.augustā